

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความยากจน
ของพระสงฆ์ในจังหวัดอุดรธานี

The integration of Buddha Dharma to promote solutions to
poverty of Priest (Sankha) in Udonthani

โดย

พระราเชนทร์ วิสารโร,ดร

พระมหานรากร วรเมธี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตหนองคาย

พ.ศ. ๒๕๕๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อรายงานการวิจัย:	การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความยากจน ของพระสงฆ์ในจังหวัดอุดรธานี
ผู้วิจัย:	พระราเชนทร์ วิสารโท, ดร., และ พระมหานรการ วรเมธี
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย
ปีงบประมาณ:	๒๕๕๖
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้ เป็นการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความยากจนของพระสงฆ์ในจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดตามหลักพุทธธรรม สำหรับการแก้ไขปัญหาความยากจน และ (๒) เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความยากจน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาความยากจน และการใช้หลักพุทธธรรมสำหรับบูรณาการแก้ปัญหาความยากจน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาความยากจนให้น้อยลงและหมดไป การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาค้นคว้าจาก พระไตรปิฎกเป็นเอกสารหลัก พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีปัญหาความยากจนจากตำราวิชาการและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาความยากจน ความลำบาก ความอึดอัดขัดสน การขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ยังคงพบอยู่ในชุมชนจังหวัดอุดรธานี ประชาชนในชุมชนส่วนมากยังอาศัยการพึ่งพาตนเองด้วยการทำเกษตรกรรมและรับจ้าง

จากการศึกษาแนวคิดการบูรณาการพุทธธรรมกับเกษตรแนวพุทธเพื่อแก้ความยากจนของพระเทพ รัตนมุนี(เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี) ในฐานะพระสงฆ์ผู้นำชุมชนบ้านนาคำหลวง ตำบลนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม คือ นียาม ๕ ปฏิจจนุบาท พุทธมนต์ และ อิทธิบาท ๔ ในกระบวนการทำการเกษตรแนวพุทธ

พระสงฆ์ในชุมชนบ้านนาคำหลวง ตำบลนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีบทบาทในฐานะนักปราชญ์ชาวบ้านได้มีกระบวนการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อมาปรับใช้ร่วมกับการทำเกษตรกรรมแนวพุทธในรูปแบบต่าง ๆ ส่งผลให้ชุมชนปฏิบัติตาม และประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจน คือ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย สุขภาพกายและสุขภาพจิตดี เสริมสร้างความรักสามัคคีของชุมชน รวมทั้งธรรมาภิบาลและสิ่งแวดล้อม และสร้างบทบาทนักปราชญ์ของความเป็นพระสงฆ์ผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ในเขตชุมชนบ้านนาคำหลวง ตำบลนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี